

קעז והמצוה השבע ושבעים ומאה, האזהרה שהוזהרנו מלאכל את השרץ המתהווה מן העפושים ואף על פי שאינו מין מסויים ואינו מתהווה מזכר ונקבה, והוא אמרו ולא תטמאו את נפשתיכם בכל השרץ הרמש על הארץ.⁷⁷ ולשון ספרא הרמש על הארץ אף על פי שאינו פורה ורובה. וזהו ההבדל בין אמרו השרץ על הארץ ובין אמרו השרץ הרמש על הארץ, כי השרץ השורץ הוא השרץ שיש בו הכח המוליד את המין והרי הוא משרץ על הארץ, והשרץ הרמש הוא השרץ המתהווה מן העפושים שאינו מוליד כמוהו, וגם האוכל ממנו דבר⁷⁸ לוקה.

קעז ואלמצוה אלסאבעה וסבעין ומאה, אלגהי אלד' גהינא ען אכל אלדביב אלמתכוון מן אלעפונאת ועלי אנה ליס בגוע מעלים ולא יתכוון מן ד'כר ואנתי, והו קולה ולא תטמאו את נפשתיכם בכל השרץ הרמש על הארץ. ונץ ספרא הרמש על הארץ אף על פי שאינו פורה ורובה. והד'א הו אלפרק בין קולה השרץ השורץ על הארץ ובין קולה השרץ הרמש על הארץ, לאן השרץ השורץ הו אלדביב אלד' פיה אלקוה אלמולדה לאלמת' פהו ישריץ⁷⁹ על הארץ, והשרץ הרמש הו אלדביב אלמתכוון מן אלעפונאת אלד' לא ילד מת'לה. ומן אכל מנה איצ'א שי לוקה.

קעח והמצוה השמנה ושבעים ומאה, האזהרה שהוזהרנו מלאכל בעלי החיים המתילדים⁷⁸ בתוך הזרעים והפרות משיצאו וירמשו על פני אותו הזרע או אותן הפירות⁷⁹, ואפילו מצאנום אחר כך בתוך האוכל אסור לאכלם, והאוכלם לוקה, והוא אמרו לכל השרץ השרץ על הארץ לא תאכלום כי שקץ הם⁸⁰. ולשון ספרי⁸¹ להביא את שפירשו לארץ וחזרו.

קעח ואלמצוה אלת'אמנה וסבעין ומאה, אלגהי אלד' גהינא ען אכל אלחיואנאת אלמתולדה פי דאכ'ל אלחבוב ואלפואכה מגד' תכ'רג' ותדב עלי סטח תלך אלחבה או תלך אלפואכה,⁸⁰ ולו וג'דנאהא⁸¹ בעד ד'לך דאכ'ל אלטעאם לא יג'ז אכלתא, ומן אכלתא לוקה, והו קולה לכל השרץ השורץ על הארץ לא תאכלום כי שקץ הם. ונץ ספרי⁸² להביא את שפירשו לארץ וחזרו.

קעט והמצוה התשע ושבעים ומאה, האזהרה שהוזהרנו מלאכל איזה שרץ שיהיה, בלי יחוד⁸² בין שרץ העוף בין שרץ המים בין שרץ הארץ, והוא אמרו יתעלה אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם⁸³, זה לאו בפני עצמו ולוקין עליו והוא כעין אסור כולל⁸⁴, לפיכך האוכל דבר משרץ הארץ לוקה שתיים אחת משום וכל השרץ השרץ על הארץ שקץ הוא לא יאכל⁷⁵, ואחת משום אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ⁸⁵. וכן האוכל דבר משרץ העוף לוקה

קעט ואלמצוה אלתאסעה וסבעין ומאה, אלגהי אלד' גהינא ען אכל אי דביב כאן דון תכ'ציץ בין שרץ העוף בין שרץ המים בין שרץ הארץ, והו קולה תעאלי אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השורץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם, הד'א לאו בפני עצמו ולוקין עליו והו שבה אסור כולל, ולד'לך מן אכל שי מן שרץ הארץ לוקה שתיים אחת משום וכל השרץ השורץ על הארץ שקץ הוא לא יאכל, ואחת משום אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ, וכד'לך מן אכל שי

79 ד, אלמת'ל פהו שרוץ. 80 ד, אלפאכהה. 81 י"ב עאדת (ונראה שהוא מה"ק). 82 ד, ספרא.

שהיא כל שהוא, ואם היו מרוסקין או בריות חסרות אבר אינו לוקה אלא בזוית. 77 ויקרא יא מד. 78 "אלמתולדה" ואפשר "המתפתתים" והוכרחתי לתרגם כן ולא "המתהווים" כדי להבחין בין "מתולדה" לבין "מתכוונה" שכתב במצוה קעז. ולקמן לא שמרתי על הבחנה זו. 79 נראה שדוקא קאמר כי אם הלכו על הארץ יתחייב האוכלם גם משום שורץ על הארץ וכדלעיל במצוה קעז. וכן משמע לקמן הע' 99. אבל בהלכות מאכלות אסורות פ"ב הל' טז נראה שחזר מזה כי שם פסק שכל זמן שלא פירשו לארץ אסורין מספק ואין לוקין עליהן. 80 ויקרא יא מב. 81 צ"ל ספרא, וכך תוקן בנוס' ד. 82 כלומר בלי הגדרה והשייכה למין מסויים. 83 ויקרא יא מג. 84 כתב רבנו "כעין אסור כולל" כי אינו אסור כולל הידוע אצלינו. כי אסור כולל תלוי באדם שהוא אסור

רסה

שנים אחת משום שרץ העוף לוקה שנים אחת משום שרץ העוף טמא הוא לכם לא יאכלו ואחת משום אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ. פאן אכל חיואן ואחד בעינה וכאן ד'לך אלחיואן יטיר וידב עלי אלארץ' חתי יכון שרץ העוף ושרץ הארץ יכון חייב עליו ארבע מלקיות, פאן אנצ'אף אלי ד'לך אן יכון איצ'א משרץ המים יכון חייב עליו שש מלקיות, אלמלקות אלכ'אמס משום דג טמא אלד'י ג'א פיה מבשרם לא תאכלו. ואלמלקות אלסאדס משום אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ השורץ לאנה איצ'א יעם שרץ המים, ומא ענדנא נץ לתחרים שרץ המים גיר קולה אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ השורץ, ולהד'ה אלצול קאלוא פי גמר מכות אכל פוטיא לוקה ארבע נמלה לוקה חמש צרעה לוקה שש. הד'א הו אלתפסיר אלד'י פסר⁸³ ג'מיע מן סמעת קולה או ראית כלאמה פי הד'א אלקול⁸⁴ אלד'י הו אכל פוטיא וכו', והו תפסיר גיר צחית, לא יטרד ולא יתם אלא עלי כ'לאף אלצול אלצחיתה אלמתברהנה פי נץ אלתלמוד, וד'לך, אנך אד'א תאמלת מא קדמנא הנא תג'דהם קד לזמוא שלש מלקיות מלאו אחד והו קולה אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ, וקד תביין בטלאן הד'א, ואנה לא יצ'רב שתי מלקיות על⁸⁵ לאו אחד בוג'ה כמא ביינא פי גמר חולין, וקד קדמנא נהן הד'א אלצול וביינא מראת, וסיאתיך מנה מת'אלאת פי מא נסתקבל.

ואלקול אלצחית אלד'י לא תסתריב פיה ולא תתרדד, אן מן אכל חיואן יכון הו בעינה שרץ העוף ושרץ המים ושרץ הארץ לוקה שלש פקט, אחת משום שרץ העוף אלד'י

שנים אחת משום שרץ העוף טמא הוא לכם לא יאכלו⁸⁶ ואחת משום אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ. ואם אכל בעל חי אחד בלבד והיה אותו החי מעופף ושורץ על הארץ כדי שיהא שרץ העוף ושרץ הארץ יהיה חייב עליו ארבע מלקיות, ואם נוסף על כך שיהא גם משרץ המים יהיה חייב עליו שש מלקיות, המלקות החמישית משום דג טמא שנאמר בו מבשרם לא תאכלו⁸⁷, והמלקות הששית משום אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ השרץ, לפי שהוא כולל גם שרץ המים, ואין לנו פסוק לאסור שרץ המים זולת אמרו אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ השרץ. ולפי הכללים האלה אמרו בגמר מכות⁸⁷ אכל פוטיא לוקה ארבע נמלה לוקה חמש צרעה לוקה שש. זהו הפרוש שפרש כל מי ששמעתי אמריו או ראיתי דבריו על הלשון הזה שהוא אכל פוטיא וכו'⁸⁸. וזה פרוש שאינו נכון, לא יתכן ולא יתקיים אלא בהפך הכללים הנכונים המבוארים בלשון התלמוד, והוא, שכאשר תתבונן במה שהקדמנו כאן תמצא שהם חייבו שלש מלקיות מלאו אחד, והוא אמרו אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ. וכבר נתבאר בטול⁸⁹ דבר זה, ושאין לוקין שתי מלקיות על לאו אחד כלל⁹⁰ כמו שבארו בגמר חולין⁹¹, וכבר הקדמנו אנו כלל זה ובארנוהו כמה פעמים⁹², ויבואו לך ממנו דוגמאות לקמן⁹³.

והדבר הנכון שלא תסתפק בו ולא תפקפק, שכל האוכל בעל חי שיהא הוא בעצמו שרץ העוף ושרץ המים ושרץ הארץ לוקה שלש בלבד, אחת משום שרץ העוף שנתבאר בו

83 ד, יפסר. 84 ד, אלנץ. 85 ד, עלי.

בכל האוכלין כגון ביום הכפורים. ואינו תלוי באוכלין עצמן. 85 דברים יד יט. 86 זיקרא יא יא. 87 דף טז ב. 88 מתוך הכרת סדר עבודתו של רבנו שכאשר הוא מביא פירוש או סברא כדי לחלוק עליהם כבר מיד בפתח דבריו רומז הוא את אי נכונות אותו הפירוש, ואלו כאשר מביא פירוש באופן רגיל ללא השמעת בקורת או רמז של בקורת מראש כפי שעשה כאן, ורק בסוף אומר "כך כתב פלוני ואינו נכון" משמע שכך היה סבור מקודם ולפיכך כתב את הדברים סתם, ורק אחר כך חזר בו והוסיף את בקורתו, לפיכך נראה לי כי עד כאן היה נוסח מהדורא קמא שבה נמשך אחרי דעות קודמיו. וכאשר עיין בדבר וראה שאין זה נכון חזר והוסיף מכאן ועד סוף הפירוש. 98 יותר נכון : אפסות. 90 וכפי שבאר לעיל בכלל התשיעי בסוג הראשון מסוגי לאו שבכללות. 91 ראה דף קב ב, ותוס' שם 92 ראה לעיל לא תעשה כו, ס, צד, צח, קמג, קסא, קע. 93 לקמן

הלאו, ואחת משום שרץ הארץ אשר גם בו נתבאר הלאו, ואחת משום אל תשקצו את נפשתיכם שאוסר גם שרץ המים בכלל כל שרץ, והוא אמרו אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ. לפיכך אם אכל שרץ הארץ בלבד לוקה אחת משום שרץ הארץ, וכך גם על שרץ העוף אחת משום שרץ העוף, וכך על שרץ המים בפני עצמו אחת משום אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ. ולא מפני שלא זו כולל שרץ הארץ ילקה על שרץ הארץ שתיים, לפי שאפילו באו לנו אלף לאוין מפורשים כולם בשרץ הארץ אינו לוקה עליהן אלא מלקות אחת, מפני שכולם נכפלו בענין אחד בעצמו, ואפילו אמר שרץ הארץ לא תאכלו, שרץ הארץ לא יאכל אלף פעמים לא יתחייב עליו אלא מלקות אחת.⁸⁴ האם ראית שאלה שקבעו את הכלל המשובש הזה סוברים שהלובש שעטנו לוקה שתיים כיון שנאמרו בו שני לאוין מפורשים⁸⁵, לא ראיתי שהם סוברים כן אלא היה זה מוזר בעיניהם אלו אמרו מי שהוא, ואין דבריהם מוזרים בעיניהם באמרו כי שרץ הארץ או שרץ העוף לוקין עליו שתיים אחת משום הלאו המפורש בו ואחת משום אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ, וזה ברור בתכלית עד שלא יעלם אפילו מן החרשים והאלמים.

תביין פיה אללאו, ואחת משום שרץ הארץ אלדי תביין פיה אללאו איצא, ואחת משום אל תשקצו את נפשתיכם אלדי יחרם שרץ המים איצא בכלל כל שרץ והו קולה אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השורץ. פאן אכל שרץ הארץ פקט לוקה אחת משום שרץ הארץ, וכדילך איצא עלי שרץ העוף אחת משום שרץ העוף, וכדילך עלי שרץ המים במפרדה אחת משום אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השורץ. וליס בכון הדא אללאו יעם שרץ הארץ יצרב עלי שרץ הארץ שתיים, לאנה לו גאנא אלף לאו מביינה כלהא פי שרץ הארץ מא יצרב⁸⁶ עליהא גיר מלקות אחת, לאנהא כלהא תכררת פי מעני ואחד בעינה, ולו קאל⁸⁷ שרץ הארץ לא תאכלו שרץ הארץ לא יאכל⁸⁸ אלף מרה מא לזם עליה גיר מלקות אחת, אתרי האולא אלדי קד⁸⁹ אצלו הדא אלאצל אלסקים יעתקדון אן מן לבש שעטנו⁹⁰ לוקה שתיים אד' וגאית פיה שני לאוין מביינה, מא אראהם ירון דילך בל יסתשנעונו לו קאלה אחד, ולא יסתשנעונו קוליהם אן שרץ הארץ או שרץ העוף לוקין עליו שתיים אחת מן אגיל אללאו אלמביין פיה ואחת משום אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ, והדא מן אלביאן פי חיו⁹¹ לא יכפי עלי אלצם ואלבכם.

ואחזור להשלים את הענין אשר התחלתי לבארו ואומר, שאם אירע שנתהוה⁹² חי באיזה זרע מן הזרעונים או בפרי מן הפרות ויצא לאויר ואף על פי שלא נגע על פני האדמה, הרי האוכלו חייב מלקות אחת, לפי שנאמר בו לאו בפני עצמו כמו שבארנו במצוה שלפני זו, ואם שרץ על הארץ ורמש בה חייב על אכילתו שתיים, אחת משום לכל השרץ השרץ על הארץ לא תאכלום כי שקץ

וארגע אלי תמאם אלגרץ אלדי נאשבת ביאנה, פאקול, אנה אדא אתפק אן יתולד חיואן פי חב מן אלחבובא⁹² או פי פאכהה מן אלפואכה תים כרג' לאלהוא ועלי אנה לם ימס סטת אלארץ, פאן מן אכלה חייב מלקות אחת, לאן גא פיה לאו בפני עצמו כמא ביינא פי אלמצוה אלתי קבל הדת, פאן דב עלי אלארץ וסעי פיהא לזם עלי אכלה שתיים, אחת משום לכל השרץ השורץ על הארץ לא תאכלום כי שקץ הם, ואחת

89 ד, ל"ג קד.

88 ד, יאכל הכדא.

87 ד, מוסיף כאן : שרץ הארץ לא תאכל.

86 ד, צ'רב.

92 ד, אלחבוב.

91 ד, חית'.

90 ד, אלשעטנו.

קצה, שיח, שיט. 94 נראה שבוה דוחה רבנו דברי הרי"ף בסוף פ"ג דחולין וכן פרש"י במכות טז ב שכתבו שעל שרץ המים לוקה משום הלאו הכתוב בהן בתורת כהנים ומשום הלאו הכתוב בהן במשנה תורה. 95 ובגד כלאים שעטנו לא יעלה עליך, ויקרא יט יט. לא תלבש שעטנו, דברים כב יא. 96 "תולד" וראה לעיל הע' 78. 97 הן הנקראים היום בישראל אגוזים קטנים,

הם, ואחת משום ולא תטמאו את נפשתיכם בכל השרץ הרמש על הארץ. ואם אירע עם זה שיהא פורה ורובה חייב עליו שלש מלקיות, השתים שהזכרנו לעיל, ושלישית משום וכל השרץ השרץ על הארץ שקץ הוא לא יאכל. ואם נוסף לכך שיהא מעופף יתחייב עליו מלקות רביעית משום כל שרץ העוף טמא הוא לכם לא יאכלו. ואם נוסף לכך שיהא שוחה במים עם היותו מעופף כמו שאנו רואים את זה תמיד במינים רבים יתחייב עליו חמש מלקיות, המלקות הזו החמישית משום שרץ המים אשר נאמר לאו הכוללו והוא אמרו אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם. ואם נוסף לכך שיהא החי המתהווה הזה בעצמו גם עוף יתחייב עליו מלקות ששית משום ואת אלה תשקצו מן העוף לא יאכלו. ואל יהי תמוה בעיניך שיתהווה⁹⁶ עוף מעפוש הפרות, לפי שאנו רואים לעתים קרובות עופות מתהווים מן העפושים והם יותר גדולים מן ה, בנדק"⁹⁷ ואל יהי מוזר בעיניך היות מין אחד בעצמו הוא עוף טמא והוא שרץ העוף, לפי שאין זה מוזר, לפי שאפשר שיהיו לו תכונות העוף ופעולותיו ותכונות שרץ העוף. הלא תראה פירושי כל הראשונים⁹⁸ היאך מגו בכלל אלו השש מלקיות דג טמא ושרץ המים, וגם זה נכון ולא אכחישנו, לפי שאפשר שיהא דג ויהיה שרץ המים, כך גם כן יהיה עוף ויהיה שרץ העוף, וזהו הפוטיתא, לפי שהוא עוף ושרץ העוף ושרץ הארץ ושרץ המים ולפיכך חייבין עליו ארבע. ונמלה זו האמורה, היא הנמלה המעופפת המתהווה מעפוש הפרות שאינה פורה ורובה, חייב עליה אחת משום שרץ שפירש מן האוכל⁹⁹, ואחת משום שורץ על הארץ, ואחת משום שרץ העוף, ואחת משום שרץ המים.

משום ולא תטמאו את נפשתיכם בכל השרץ הרמש על הארץ⁹³, פאן אתפק מע ד'לך אן יכון פורה ורובה לזם עליה שלש מלקיות, אלא ת'נין אלמתקדם ד'כרהמא ות'אלת' משום וכל השרץ השורץ על הארץ שקץ הוא לא יאכל⁹⁵. פאן אנצ'אף אלי ד'לך אן יכון טאיר לזם עליה מלקות ראבע משום כל שרץ העוף טמא הוא לכם לא יאכלו. פאן אנצ'אף אלי ד'לך אן יכון יסבה פי אלמא מע כונה טיאר כמא נשאהד הד'א דאימא פי אגואע כת'ירה לזם עליה חמש מלקיות, הד'א אלמלקות אלכ'אמס משום שרץ המים אלד'י ג'א לאו יעמה והו קולה אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השורץ ולא תטמאו בהם. פאן אנצ'אף אלי ד'לך אן יכון הד'א אלחיואן בעינה אלמתולד עוף איצ'א לזם עליה מלקות סאדס משום ואת אלה תשקצו מן העוף לא יאכלו. ולא תסתנכר תולד טאיר מן עפונה' אלפואכה, לאנא נשאהד מע אלאחיואן⁹⁶ טיור תתולד מן אלעפונאת תכון אכבר מן אלבנדק. ולא תסתנכר כון גוע ואחד בעינה הו עוף טמא והו שרץ העוף, לאן הד'א גיר מסתנכר, לאנה קד'⁹⁷ תכון לה חאלאת אלעוף ואפעאלה וחאלאת שרץ העוף, אלא תרי תפאסיר אלמתקדמין כלהם כיף עדוא פי ג'מלת הד'ה אלשש מלקיות דג טמא ושרץ המים, והד'א איצ'א צחיח ולא אנכרה, לאנה⁹⁷ קד יכון דג ויכון שרץ המים, כד'לך איצ'א יכון עוף ויכון שרץ העוף, והד'א הו אלפוטיתא, לאנה עוף ושרץ העוף ושרץ הארץ ושרץ המים ולד'לך חייבין עליו ארבע. והד'ה אלנמלה אלמד'כורה הו אלנמל אלטיאר⁹⁸ אלמתולד מן עפונה' אלפואכה אלתי אינו פורה ורובה, חייב עליה אחת משום שרץ שפירש מן האוכל, ואחת משום שורץ על הארץ, ואחת משום רמש על הארץ, ואחת משום שרץ

93 ד, ואחת משום וכל השרץ השורץ על הארץ שקץ הוא לא יאכל. 94 ד, אן לא.
95 ד, ות'אלת' משום ולא תטמאו את נפשתיכם בכל השרץ הרמש על הארץ. 96 ד, אלחיואן (ושבוש הוא).
97 ד, לאן. 98 ד, אלטאיר.

בלטינית *Corylus* ובגרמנית *Hazelnut* ובאנגלית *Filbert*. 98 כלומר הפירוש שהובא בתחלת המצוה ונדחה. 99 שחל עליו לאו זה מיד כשפירש מן הפרי ועדין לא שרץ על הארץ, וראה

רסח

והצרעה¹⁰⁰ שגם היא מתהווה¹ מן העפוש, גוסף על אלו שהיא עוף ושרץ העוף. ואין מן הנמנע התהוות¹ הצרעה או הנמלה או זולתן ממניי המעופפים והשורצים מן העפושים ובתוך הפירות אלא אצל ההמון, שאין להם ידיעה במדעי הטבע, אלא מדמים שכל מין אי אפשר שיתהווה¹ אחד ממנו אלא מזכר ונקבה² כיון שהם רואים בעין שהדבר כך על הרוב.

לכן זכור כללים אלו והבן ענינים אלה, לפי שהוא דבר דבור על אפניו³ וכבר בארתי לך את הענינים שבהם תבחין ותאמר בעל חי זה חייבים על אכילתו כך וכך מלקיות, וזה אין חייבין עליו אלא כך וכך. ומן הלשונות האלה יתבאר לך שהאוכל בעל חי שלם אין אנו חוששין לשעורו ואין אנו אומרים בו כזית, אלא אפילו אכל יתוש⁴ לוקה שלש משום שרץ השרץ, ומשום רומש, ומשום שרץ העוף. ואמרו עוד⁵ המשהה נקביו עובר משום אל תשקצו את נפשתיכם. וכן מאן דשתי מיא בקרנא דאומנא, והוא כלי של מקיז דם, עובר משום אל תשקצו את נפשתיכם. והוא הדין באכילת הלכלוכים ודברים המאוסים ושתיית דברים הגעעלים, שנפש רוב בני אדם קהה מהם, כל זה מוזהרים עליו, אלא שאין חייבים עליו מלקות, כי פשטיה דקרא אינו אלא בשרץ בלבד, אבל מכין אותו על אלו מכת מרדות⁶. הגנה נתבאר לך מכל מה שהקדמנו שפסוק זה שהוא אל תשקצו את נפשתיכם, לא למדנו ממנו אלא אסור שרץ המים בלבד, שלא נאמר בו לאו מיוחד חוץ מזה. והבן זאת.

קפ והמצוה המשלימה שמנים ומאה, האזהרה שהוזהרנו מלאכל את המתה, והוא אמרו לא

99 ד, בעוצ'א.

העוף, ואחת משום שרץ המים. ואלצרעה אלמתולדה מן אלעפונה איצ'א זאדת אלי הד'ה כונהא עוף ושרץ העוף. ולא ימתנע תולד אלצרעה או אלנמלה או גירהמא מן אנואע אלטיר ואלדביב מן אלעפונאת ופי דאכ'ל אלפואכה אלא ענד אלעואם אלד'י לא כ'ברה להם בעלם אלטביעה, בל יט'נון אן כל נוע לא ימכן אן יתולד שכ'ץ מן אשכ'אצה אלא מן ד'כר ואנתי' אד' וירון באלמשאהדה אלאמר אלאכת'רי כד'לך.

פאחפט' הד'ה אלאצול ותפהם הד'ה אלמעאני לאנה דבר דבור ע'ל אפניו. וקד ביינת לך אלמעאני אלתי בהא תעתבר ותקול הד'א אלחיואן ילזם עלי אכלה כד'א וכד'א מלקות, והד'א לא ילזם עליה גיר כד'א וכד'א. ומן הד'ה אלנצוץ יתביין לך אן מן אכל חיואן בג'מלתה לא נראעי לה מקדאר ולא נקול פיה כזית, בל לו אכל באעוץ⁹⁹ לוקה שלש, משום השרץ השרץ, ומשום רומש, ומשום שרץ העוף. וקד קאלוא איצ'א המשהה נקביו עובר משום אל תשקצו את נפשתיכם. וכד'לך מאן דשתי מיא בקרנא דאומנא והו מחג'מה' אלחג'אם עובר משום אל תשקצו את נפשתיכם. והו אלקיאס פי אכל אלאוסאד' ואלאקד'אר ושרב אלאשיא אלקד'רה אלתי תעאפהא אנפס אכת'ר אלנאס, פאן ג'מיע ד'לך מנהייא ענה, לכנה לא ילזם פיה מלקות, לאן פשטיה דקרא אנמא הו פי אלשרץ פקט, ואנמא יצ'רב עלי הד'ה מכת מרדות. פקד באן לך מן ג'מיע מא קדמנאה אן הד'א אלנץ אלד'י הו אל תשקצו את נפשתיכם אנמא אסתפדנא מנה תחרים שרץ המים כ'אצה אלד'י לם יג'י פיה לאו מג'רד גיר הד'א. פאפהם ד'לך.

קפ ואלמצוה אלמופיה ת'מאנין ומאיה, אלנהי אלד'י נהינא ען אכל אלמייתה, והו

לעיל הע' 79. 100 וצרעה זו אינה הצרעה האמורה לעיל בהע' 71. אלא בריה בפני עצמה שגם היא שמה צרעה. 1 "מתולדה" וראה לעיל הע' 78. 2 דעה זו שרבנו מיחס אותה להמונים הפכה בימינו להיות השקפת המלומדים וחכמי הטבע, והדברים טעונים בירור מקיף ויסודי לענין תולעים שבתוך הפירות אף שעדיין לא פירשו, וכן לענין ההורג כנה או פשפש בשבת, ואין כאן המקום לדון בכך. 3 על דרך הכתוב משלי כה יא. 4 יתכן שצריך לתרגם יבחוש, ותרגמתי "יתוש" שכולל מינים רבים בעלי הגדרות שונות לענין חיוב אכילתן, ראה מאכלות אסורות פ"ב הל' ה והל' כ. 5 שם במסכת מכות טז ב. 6 וכן פסק בהלכות מאכלות אסורות פ"ז הל' רסט